

บทความพิเศษ

ใครเป็นใคร: แนะนำ นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ รองศาสตราจารย์ สุปาณี เสนาดิสัย

ดร. ทศนีย์ รวีวรกุล*

Rawiworrakul, T.

The President of the Nurses' Association of Thailand:

Associate Professor Supanee Senadisai.

Thai Journal of Nursing, 65(2), 1-5, 2016.

Key Words: Supanee Senadisai, President, The Nurses' Association of Thailand.,

รองศาสตราจารย์สุปาณี เสนาดิสัย ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกพยาบาลทั่วประเทศ และคณะกรรมการอำนวยการที่มาจากกรรมการเลือกตั้งชุดใหม่ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ให้ดำรงตำแหน่ง นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ในวาระการทำงาน 3 ปี (1 มกราคม พ.ศ. 2559 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2561) นับเป็นนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ บุคคลที่ 16 นายกสมาคมพยาบาลฯ พระองค์แรกคือ หม่อมเจ้าหญิงมณฑาทิพกมลลาศน์ ในวาระทำงาน พ.ศ. 2470-2473 และนับเป็นท่านที่ 2 จากสถาบันโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ท่านแรก ได้แก่ ท่านอาจารย์เดือนเพ็ญ ซาดิกานนท์ ผู้เป็นนายกสมาคมพยาบาลฯ ในวาระทำงาน พ.ศ. 2514-2515

รองศาสตราจารย์สุปาณี เสนาดิสัย เป็นบุตรสาวของเศรษฐีนักธุรกิจ ในจังหวัดเพชรบุรี เกิดในปี 2488 ปัจจุบันมีอายุ 70 ปี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนราชินี กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาล) เกียรตินิยมอันดับสอง และประกาศนียบัตรชั้นสูงสาขาการผดุงครรภ์ จากโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยศิริราช (ปัจจุบันเป็นคณะพยาบาลศาสตร์) คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยมหิดล) ในปี 2509 และศึกษาต่อระดับปริญญาโททางการพยาบาลด้วยทุนส่วนตัวในปี 2511 ที่มหาวิทยาลัยบอสตัน (Boston University) ประเทศสหรัฐอเมริกา และสำเร็จการศึกษาในปี 2513 นับเป็นพยาบาลรุ่นแรกๆ ของประเทศไทยที่ได้มีโอกาสไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ในยุคนั้นได้มีรองศาสตราจารย์ ดร. วิเชียร ทวีลาภ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรูญศรี รุ่งสุวรรณ รองศาสตราจารย์ละออ หุตางกูร ได้ศึกษาอยู่ ณ มหาวิทยาลัยแห่งนี้ด้วย ขณะปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารในคณะแพทยศาสตร์

*เลขาธิการ สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

โรงพยาบาลรามาริบัติ ได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตร Mini MPA (Mini Master of Public Administration) ได้รับวุฒิปริญญาตรี จาก มหาวิทยาลัยมหิดล ในหลักสูตรนี้ ท่านได้รับการอบรมร่วมกับ ศาสตราจารย์ นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวินผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งคณบดี คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ประสบการณ์ทำงาน ตั้งแต่ ปี 2509 ท่านได้เริ่มเข้ารับราชการเป็นอาจารย์พยาบาล ในสังกัด โรงเรียนพยาบาลรามาริบัติ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นคณะแพทย์ใหม่ในมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเปิดดำเนินการได้ภายหลังการก่อสร้างคณะฯ เสร็จเรียบร้อยในปี 2513 ท่านเป็นหนึ่งในอาจารย์รุ่นบุกเบิกการก่อตั้งโรงเรียนพยาบาลรามาริบัติ และสร้างหลักสูตรการศึกษาพยาบาลในแนวคิดใหม่ที่ทันสมัยในยุคนั้น อีกทั้งเป็นสถาบันแห่งเดียวในประเทศไทยที่มีโครงสร้างการบริหารงานที่รวมระบบการศึกษาและระบบการให้บริการพยาบาลเข้าด้วยกัน ในระยะแรก พ.ศ. 2509-2511 ที่การก่อสร้างสถานที่ ยังไม่เสร็จ ได้ปฏิบัติงานในแผนกวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และร่วมสอนในวิชาทฤษฎีวิทยาศาสตร์ แก่นักศึกษาพยาบาล ขณะนั้นได้มีโครงการผลิตพยาบาลเพิ่มอีกรุ่นเพื่อเตรียมให้ไปเป็นพยาบาลรุ่นแรกๆ ที่ปฏิบัติที่โรงพยาบาลรามาริบัติ เป็นจำนวน 5 รุ่นๆ ละ 50 คน โดยโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นผู้ผลิต ตั้งแต่ ปี 2513 ถึงภายหลังเกษียณราชการ นับเป็นเวลากว่า 40 ปี ที่ท่านได้มีประสบการณ์ในด้านการสอนในหลักสูตรการศึกษาพยาบาลทุกระดับ และได้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารการศึกษาพยาบาลร่วมกับบริหารบริการพยาบาล และร่วมในคณะผู้บริหารของคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ อาทิทำหน้าที่สอนและเป็นหัวหน้าสายวิชาการพยาบาลพื้นฐาน ต่อมาได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานหลักสูตรการศึกษานุปริญญาพยาบาล ประธานหลักสูตรการศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี (ตำแหน่งประธานเทียบเท่าผู้อำนวยการหลักสูตรที่รับผิดชอบงานบริหารการศึกษา) รองหัวหน้าภาควิชาพยาบาลฝ่ายการศึกษา ผู้อำนวยการ ของ Joint WHO Collaborating Center for Nursing and Midwifery, Mahidol University และ หัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ในคณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล (26 มี.ค. 2541 - 25 มี.ค. 2549) ซึ่งในตำแหน่งนี้มีภาระงานในความรับผิดชอบเทียบเท่าคณบดีในคณะพยาบาลศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ผสมกับความรับผิดชอบเทียบเท่าตำแหน่ง หัวหน้างานการพยาบาลในการบริหารงานบริการพยาบาลในโรงพยาบาลของมหาวิทยาลัย คือโรงพยาบาลรามาริบัติ จึงต้องสามารถบริหารงาน บริหารงบประมาณและการเงิน ตลอดจน บริหารทรัพยากรมนุษย์ ทั้งฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาลที่มีผู้ได้บังคับบัญชา กว่า 2,000 คน ในความรับผิดชอบ

รองศาสตราจารย์สุภาณี เสนาดิสัย ได้ผลิตผลงานทางวิชาการในรูปแบบต่างๆ ไว้จำนวนมากอย่างต่อเนื่อง อาทิ ตำราการพยาบาลพื้นฐาน (สุภาณี เสนาดิสัย และ วรณภา ประไพพานิช, 2558) ซึ่งได้รับความนิยมในการนำไปใช้สอนนักศึกษาในสถาบันการศึกษาเป็นจำนวนมาก เนื่องจากได้ริเริ่มนำความรู้จากวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์กับศาสตร์ทางการพยาบาล มาบูรณาการนำไปใช้ในการปฏิบัติกรพยาบาล จึงทำให้ไม่เพียงแต่ทำได้-ทำเป็น แต่สามารถอธิบายเหตุผลทางวิชาการรู้ว่าทำไมต้องทำ ทำแล้วจะเกิดผลอะไรต่อผู้ป่วยและทำอย่างไรให้ได้ประสิทธิภาพในการดูแลผู้ป่วย, ตำราการพยาบาลพื้นฐาน: แนวคิดและการปฏิบัติ พิมพ์ครั้งที่ 13 (สุภาณี เสนาดิสัย และ วรณภา ประไพพานิช, 2553) และคู่มือปฏิบัติการพยาบาล (สุภาณี เสนาดิสัย และมณี อาภาพันธ์กุล, 2552) บทความทางวิชาการ “การใช้และการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง” ในตำราการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง: บูรณาการสู่การปฏิบัติ (สมจิต หนูเจริญกุล และอรสา พันธักดิ์, 2553) ผลงานในช่วงล่าสุดนี้ เป็นผลงานจากการเป็นผู้นำในการรณรงค์ประชาชนให้เลิกใช้บุหรี่ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในระยะยาว ของประชาชนไทย อาทิ หนังสือบุหรี่กับสุขภาพ, พยาบาลกับการควบคุมการบริโภคยาสูบ (สุภาณี เสนาดิสัย และ สุรินทร์ กลั้มพากร, 2555)

ประสบการณ์การทำงานในองค์กรวิชาชีพ ท่านได้มุ่งมั่นอุทิศตัวอย่างแข็งขัน ใช้ความสามารถ ประสบการณ์และความเป็นผู้นำผลักดันให้เกิดประโยชน์ในการรวมพลังพัฒนาวิชาชีพในองค์กรวิชาชีพระดับชาติและนานาชาติ ได้แก่

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ และสภาการพยาบาล มาเป็นเวลานานอย่างต่อเนื่อง และได้มีผลงานในการพัฒนาวิชาชีพอีกนัยนัยประการเช่นกัน ตำแหน่งที่สำคัญในสภาการพยาบาล อาทิ ผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมและรับรองคุณภาพการศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ (5 ต.ค. 2554 - 3 พ.ค. 2555) ผู้อำนวยการ สำนักมาตรฐานการศึกษาพยาบาลและผดุงครรภ์ (14 พ.ค. 2555 - ก.ย. 2558) ที่ปรึกษาประจำสภาการพยาบาลด้านมาตรฐานการศึกษาพยาบาลและการผดุงครรภ์ (ก.ย. 2558 - ปัจจุบัน) ตำแหน่งที่สำคัญในสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ มี อาทิ อุปนายก สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ (11 ม.ค. 2550 - 31ธ.ค. 2552) ในช่วงที่ รองศาสตราจารย์ ดร. ทศนา บุญทอง เป็นนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ และเป็นประธานในคณะกรรมการเครือข่ายพยาบาลเพื่อการควบคุมยาสูบแห่งประเทศไทยฯ มาหลายสมัย ซึ่งเป็นผู้นำหลักที่เข้มแข็งในการสร้างเครือข่ายพยาบาลและเยาวชนไว้ทั่วประเทศในการรณรงค์ในเรื่องนี้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

จากผลงานสำคัญที่เป็นที่ประจักษ์ในวงการวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ ไม่เฉพาะการพัฒนาวิชาชีพ แต่แผ่ขยายสู่การพัฒนาสุขภาพของประชาชนและพัฒนาสังคม รองศาสตราจารย์สุปาณี เสนาดิสัย จึงได้รับรางวัลที่เป็นเกียรติยศแห่งวิชาชีพ หลากหลายรางวัล ได้แก่ รางวัล ศิษย์เก่าพยาบาลศิริราชดีเด่น ประจำปี 2556 สาขาเกียรติคุณ (30 มีนาคม 2557) รางวัลมหิดลพยากร ประจำปี 2554 จากสมาคมศิษย์เก่า มหาวิทยาลัยมหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2 มีนาคม 2555) รางวัลเกียรติคุณพยาบาลดีเด่นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพ จาก สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ (28 สิงหาคม 2555) โล่ประกาศเกียรติคุณ เนื่องในงานรณรงค์วันงดสูบบุหรี่โลก ประจำปี 2555 จาก กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (31 พฤษภาคม 2555) และรางวัล ผู้บริหารการศึกษายพยาบาลดีเด่น จากสภาการพยาบาล (21 ตุลาคม 2545)

ในฐานะที่เป็นผู้นำคนสำคัญในวิชาชีพ ท่านนายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ได้ให้โอกาสผู้เขียนสัมภาษณ์ และนำเสนอวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาลและการดูแลสมาชิกไว้ ดังนี้

คำถาม “ท่านมองสถานการณ์วิชาชีพการพยาบาลในปัจจุบันเป็นอย่างไร และในอนาคตควรเป็นอย่างไร”

ตอบ ปัจจุบันสถานการณ์วิชาชีพการพยาบาลไทยดีพอสมควร คนทั่วไปมองว่าพยาบาลอยู่ในสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลน สาเหตุสำคัญคือ “ไม่สามารถทำให้พยาบาลคงอยู่ในระบบสุขภาพได้” ทั้งนี้เพราะเราผลิตพยาบาลปีหนึ่งประมาณหนึ่งหมื่นคน จากการศึกษาของสภาการพยาบาล พบว่า เรายังขาดแคลนพยาบาลวิชาชีพ อีกประมาณสามหมื่นกว่าคน หากเราสามารถผลิตได้ปีละ 10,000 คน เวลาประมาณสามหรือสี่ปี ก็จะมีพยาบาลครบ แต่ในความเป็นจริง เราไม่สามารถทำให้พยาบาลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในวิชาชีพได้จนเกษียณอายุ เมื่อ 60 ปี เพราะพยาบาลทำงานหนัก ค่าตอบแทนไม่สมดุลกับภาระงานที่รับผิดชอบ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน และการให้การสนับสนุนในเรื่องความก้าวหน้าในวิชาชีพ ไม่สมดุลกับภาระงานที่ทำ สิ่งเหล่านี้ไม่จูงใจให้พยาบาลอยู่ในวิชาชีพ ซึ่งกฤษฎา แสงดี วิจัยยืนยันว่า พยาบาลส่วนใหญ่ที่ทำงานในกระทรวงสาธารณสุข จะลาออก หลังจากที่เข้าใช้ทุนในการศึกษาได้ครบแล้ว

หากพยาบาลลาออกจากโรงพยาบาลของรัฐบาล เพื่อไปทำงานในโรงพยาบาลเอกชน ก็ยังถือว่าดี เพราะเป็นการย้ายสถานที่ทำงาน ไม่ได้ออกจากวิชาชีพ แต่ในความเป็นจริงไม่เป็นเช่นนั้น พยาบาลสามารถเปลี่ยนวิชาชีพไปอยู่ในสาขาวิชาชีพอื่น เช่น ไปทำงานในสายการบิน สถาบันเสริมความงาม ผู้แทนยา เหล่านี้เป็นต้นซึ่งเป็นงานที่ไม่ต้องอยู่เวรบาย-ดึก งานไม่เครียด และงานก็ไม่ได้นักเท่า ได้ค่าตอบแทนที่ดี มีคนเห็นคุณค่า และได้รับการยอมรับในงานที่ทำการ

การป้องกันแก้ไข คือถ้าเราสามารถปรับปรุงได้ทั้งในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมในการทำงาน (Positive Practice Environment (PPE)) ที่กำลังรณรงค์กันอยู่อย่างแข็งขันขณะนี้ การจัดการเรื่อง ความเหลื่อมล้ำในวิชาชีพ คิดว่าพยาบาลจะปฏิบัติงานอยู่ในวิชาชีพและอยู่ในระบบสุขภาพได้นานขึ้น ทำให้มีพยาบาลเพียงพอทั้งจำนวนและคุณภาพ ปัจจุบันเมื่อประสบปัญหาการขาดแคลนพยาบาล ก็มักแก้ไขที่เพิ่มจำนวนการผลิตไว้ก่อน หากคิดให้ทุกแง่มุมจะพบว่าเป็นการลงทุนมาก และการเร่งขยายการผลิต หากสถาบันไม่มีความพร้อม อาจผลิตไม่ได้

พยาบาลที่มีคุณภาพตามที่ต้องการ ไม่ทันเวลา เนื่องจากการผลิตพยาบาลต้องใช้เวลา 4 ปี จึงจะได้พยาบาลที่สำเร็จใหม่ที่ ยังไม่มีประสบการณ์การทำงาน หากสามารถอัตรารักษาพยาบาลที่มีประสบการณ์แล้วให้อยู่ในวิชาชีพได้นานขึ้น ก็ไม่ต้องรอรอเวลาถึง 4 ปี และได้พยาบาลที่มีประสบการณ์มากขึ้นและมีคุณภาพตลอดไป

คำถาม “การส่งเสริมให้พยาบาลยังคงอยู่ในวิชาชีพการพยาบาล ในบทบาทของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ มีแนวทางที่จะทำอย่างไรได้บ้าง”

ตอบ สมาคมพยาบาลฯ เป็นตัวแทนเป็นปากเสียงให้กับพยาบาล ในการที่จะแก้ไขปัญหาที่พุดมาแล้วตั้งแต่ต้น ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่จะทำให้พยาบาลอยู่ในวิชาชีพได้นาน “ต้องลดความเหลื่อมล้ำระหว่างวิชาชีพ” ให้ได้ เป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด รมรณรงค์ให้มีปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้ดี ให้พยาบาลทำงานอย่างมีความสุข ทั้งนี้พยาบาลทุกคนต้องรวมพลังในการปรับปรุงสิ่งเหล่านี้ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เป็นผู้บริหาร ในส่วนของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ได้ร่วมผนึกพลังกับสภาการพยาบาลเพื่อผลักดันในระดับประเทศ ประเด็นสำคัญสมาชิกต้องมีความสามัคคีและรวมพลังไปในทิศทางเดียวกันและสนับสนุนงานขององค์กรวิชาชีพอย่างแข็งขันและต่อเนื่อง

คำถาม “ปัจจุบันพบว่ามีการร้องเรียนเรื่องพฤติกรรมบริการของพยาบาล มากขึ้น ทำให้มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของพยาบาลและวิชาชีพในทางลบ ท่านมองทางแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้อย่างไร ”

ตอบ การร้องเรียนเรื่องพฤติกรรมบริการ มีแนวโน้มมากขึ้น แต่ทั้งนี้ขอให้ช่วยพิจารณาหน่อยสิว่า พยาบาลต้องทำงานหนัก และปริมาณงานมากขึ้น พยาบาลก็เป็นมนุษย์ปุถุชนเช่นคนธรรมดา แม้จะได้รับการอบรมมาเป็นอย่างดี ว่าต้องมีความอดทน เสียสละอะไรอย่างนี้ เป็นต้น แต่ว่าถ้างานหนักเกินกำลัง และติดต่อกันนานเข้า จะเกิดความเครียด ก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมบริการที่ไม่พึงประสงค์ และเกิดการร้องเรียน นอกจากนี้เท่าที่สังเกตพบว่า พยาบาลเป็นคนดี มักมองคนในทางบวก เช่น แพทย์ยังไม่ลงตรวจที่หน่วยตรวจผู้ป่วยนอก พยาบาลมักให้คำตอบผู้ป่วยที่มาถามซึ่งอาจเป็นครั้งที่ 5 ว่า แพทย์ติดประชุม ติดสอน ซึ่งไม่แน่ใจว่าเป็นเหตุผลที่ถูกต้องหรือไม่ ถ้าพยาบาลต้องเป็นคนดีที่เผชิญกับคำถามเหล่านี้ เมื่อตอบหลายๆ ครั้ง อาจใช้น้ำเสียงที่ฟังไม่รื่นหู เรื่องเหล่านี้ก็เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดในการทำงาน หากเรามีพยาบาลปฏิบัติงานเพียงพอ ทีมสุขภาพทำตามหน้าที่ ก็จะแก้ไขสิ่งเหล่านี้ไปได้ ส่วนประเด็นเรื่องส่วนตัว คิดว่ามีทุกวิชาชีพที่จะมีเรื่องการเสื่อมเสีย มีทุกแห่งไม่ได้มีเฉพาะพยาบาล อีกประการหนึ่ง ในการพัฒนาภาพลักษณ์วิชาชีพการพยาบาลที่สำคัญคือ ต้องให้พยาบาลปฏิบัติงานตามบทบาทที่ควรจะเป็น นั่นคือ การดูแลผู้ป่วย การวางแผนการพยาบาล การปฏิบัติกรพยาบาลที่มีคุณภาพ ไม่ทำหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่หน้าที่พยาบาลโดยตรง เช่น งานด้านการเงิน งานด้านธุรการ เป็นต้น ถ้าพยาบาลได้ปฏิบัติงานตามบทบาทวิชาชีพได้อย่างเต็มที่แล้ว จะเป็นที่พักของผู้ป่วย ประชาชนได้รับการยอมรับจากทีมสุขภาพภาพลักษณ์ที่ดีก็จะตามมาเอง

คำถาม “พยาบาลภาครัฐและภาคเอกชนมีภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน ท่านเห็นเป็นอย่างไร”

ตอบ โรงพยาบาลของรัฐบาล ผู้มาใช้บริการส่วนมากจะมีอาการค่อนข้างหนัก และมีจำนวนมากเพราะฉะนั้นงานของพยาบาลก็หนัก เงินค่าตอบแทนก็เป็นไปตามระบบราชการ หรือบางแห่งยังได้น้อยกว่าข้าราชการทั่วไปอีก เพราะอ้างว่าหน่วยงานไม่มีเงินที่จะให้ตามที่ควรจะเป็น พยาบาลวิชาชีพที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ควรได้เงินเดือน 15,000 บาท แต่โรงพยาบาลรัฐบางแห่งให้เพียง 11,000 หรือ 12,000 บาท โดยแจ้งว่าจะปรับเงินเดือนให้ได้ 15,000 บาท ภายใน 3 ปี ซึ่งไม่ยุติธรรมเลย สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการทำงานค่อนข้างแออัด และอาจถูกเอาเปรียบในด้านอื่นๆ ในขณะที่โรงพยาบาลเอกชน ซึ่งปกติคนใช้ส่วนใหญ่มักจะไม่ค่อยมีอาการหนัก และสามารถช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง จำนวนผู้ป่วยไม่มาก สิ่งแวดล้อมในการทำงานดี มีความแตกต่างชัดเจน ดังนั้นพยาบาลทำงานในโรงพยาบาลเอกชนมักจะมีพฤติกรรมบริการที่ดี อย่างไรก็ตามก็ ปัจจุบันพยาบาลที่ให้บริการในโรงพยาบาลของรัฐก็ได้มีการปรับปรุงคุณภาพบริการดีขึ้นมาก หลายแห่งก็บริหารจัดการในรูปแบบเอกชนไปแล้ว แนวโน้มต่อไปคงจะดีขึ้น

คำถาม “สมาคมพยาบาลฯ มีทิศทางที่จะส่งเสริมการพัฒนาทั้งสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพ และในเรื่องของระบบบริการการพยาบาลในระบบสุขภาพปัจจุบันอย่างไรบ้าง และสำหรับด้านสวัสดิการสมาชิกที่สมาคมพยาบาลฯ มีระเบียบวางไว้แล้วนั้น บางครั้งก็ดูจะไม่เพียงพอกับความเดือดร้อนที่สมาชิกได้รับ และมีเหตุการณ์ความเดือดร้อนของสมาชิกบ่อยมากขึ้น รวมทั้งมีการเสียชีวิตในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาล”

ตอบ สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ได้จัดอบรมเสริมให้พยาบาลมีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานของพยาบาลในแต่ละสาขาเป็นประจำอยู่แล้ว นอกจากนี้ยังจัดอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงด้วย ก็ได้มีผู้สนใจเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง นอกเหนือไปจากที่หลายสถาบันได้กระทำเป็นประจำอยู่ หากมีความต้องการเรื่องใดก็แจ้งให้ทางสมาคมฯ ได้ทราบ ทางฝ่ายวิชาการและพัฒนาวินิจฉัยก็ยินดีจัดให้

ส่วนเรื่องสวัสดิการ เนื่องจากขณะนี้สมาคมพยาบาลฯ มีสถานะการเงินค่อนข้างจำกัดจากการมีรายได้จากการสมัครเป็นสมาชิกตลอดชีพเพียงคนละ 2,000.00 บาทเท่านั้นและเป็นไปโดยสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับตามกฎหมายว่าต้องเป็นสมาชิก จึงมีพยาบาลส่วนหนึ่งเท่านั้นที่สมัครเป็นสมาชิกของสมาคมพยาบาลฯ แต่สมาคมพยาบาลฯ มีรายจ่ายประจำ ทั้งในส่วนที่ต้องให้สหภาพการพยาบาลระหว่างประเทศ (The International Council of Nurses [ICN]) ในฐานะเป็นองค์กรสมาชิก ในอัตราเป็นรายหัวของจำนวนสมาชิกของสมาคมพยาบาลฯ ต่อคนต่อปี ทุกปีอย่างต่อเนื่องเสมอมา และรายจ่ายสำหรับเจ้าหน้าที่ประจำและกิจกรรมต่างๆ อีกเป็นจำนวนมากในการปฏิบัติหน้าที่ทุกเดือน ซึ่งการทำงานของฝ่ายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายหารายได้ ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายพัฒนาวินิจฉัยต่างช่วยทำงานอย่างแข็งขันในการหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายที่จำเป็น ดังนั้นส่วนสวัสดิการที่จะช่วยเหลือผู้เป็นสมาชิกของสมาคมพยาบาลฯ จึงทำได้เพียงเป็นส่วนเสริมให้กับสมาชิกที่เดือดร้อนเป็นอย่างมาก นอกเหนือจากสิทธิที่ท่านทั้งหลายได้รับจากสถาบันที่ท่านปฏิบัติงานอยู่หรือจากแหล่งอื่นๆ วางแผนว่าในปีหน้า 2560 จะเป็นการสถาปนาสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ จึงอยากกรณรงคหารายได้เพิ่มขึ้นเพื่อจัดทำกองทุนสวัสดิการแก่สมาชิกของสมาคมฯ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้มีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมนี้ด้วย

คำถาม “ในโอกาสนี้ ท่านอยากสื่อสารถึงสมาชิกพยาบาล ในประเด็นใดเพิ่มเติมอีกไหมคะ”

ตอบ อยากให้พยาบาลวิชาชีพทุกคนช่วยกัน พัฒนาภาพลักษณ์ของวิชาชีพการพยาบาล โดยให้ปฏิบัติตามหน้าที่ บทบาทของพยาบาลวิชาชีพอย่างเต็มกำลังความสามารถ และขอความร่วมมือในการรณรงค์ให้สมัครเป็นสมาชิกสมาคมพยาบาลฯ ซึ่งเป็นสมาคมสตรีแห่งแรกในประเทศไทย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ให้การสนับสนุนสมาชิกของสมาคมฯ เป็นอันดับแรก ในนามองค์กรของพยาบาลไทยตามกฎหมาย หากไม่ได้เป็นสมาชิกของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ก็อาจเข้าไปให้ความช่วยเหลือได้ไม่เต็มที่

ในปี 2560 สิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และสุขภาพของประชาชน อยู่ในกระแสคลื่นของการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และการเปิดสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 การมีคณะรักษาความสงบแห่งชาติเข้ามาเป็นรัฐบาลช่วยทำให้บ้านเมืองกลับสู่ความสงบได้อีกครั้ง วิชาชีพการพยาบาลก็ได้มีการพัฒนาดีขึ้นเป็นลำดับ แต่จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันสถานการณ์เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยให้ได้ และเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ มีภารกิจทั้งในระดับประเทศ และ ระดับนานาชาติร่วมกับพยาบาลทั่วโลก ก็มีงานสำคัญๆ หลายเรื่องรออยู่ เราได้นายกสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ คนใหม่ ที่เพียงพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ ความสามารถ มีจิตอาสาและความพร้อมในการปฏิบัติงานด้วยศรัทธาและมุ่งมั่นต่อการพัฒนาวินิจฉัยการพยาบาลให้ก้าวหน้า ขอพวกเราได้ร่วมเป็นกำลังใจและสนับสนุนการทำงานของท่าน และสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยฯ ให้ประสบความสำเร็จไปอย่างดียิ่ง